

## Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 14, 2024

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

### INHOUDSOPGAVE

#### Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1079](#) 12-07-2024

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:977](#) 12-07-2024

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1027](#) 05-07-2024

#### Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:1906](#) 09-07-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:4192](#) 20-06-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:4086](#) 18-06-2024

#### Rechtbank

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2024:4715](#) 05-07-2024

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2024:4188](#) 27-06-2024

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2024:4738](#) 07-06-2024

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2024:4239](#) 05-06-2024

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:677](#) 25-01-2024

## RECHTSPRAAK

### ***Caribische zaak. Uitsluiting huwelijk tussen personen van gelijk geslacht in Aruba in strijd met discriminatieverbod. Staatsregeling Aruba. Constitutionele toetsing. Kon het hof zelf de discriminatie opheffen?***

#### **Feiten en procesverloop**

Eiser tot cassatie is het Land Aruba. Verweersters zijn twee vrouwen die een affectieve relatie met elkaar hebben en de Stichting Fundacion Orguyo Aruba die het streven naar een diverse en inclusieve samenleving tot doel heeft. Zie voor de feiten en het procesverloop de conclusie van de advocaat-generaal (A-G): zie ECLI:NL:PHR:2023:1207, PFR 2024-0004. De A-G concludeert tot verwerping van het principale cassatieberoep. Het incidenteel cassatieberoep behoeft geen bespreking, omdat de voorwaarde waaronder dat beroep is ingesteld, niet is vervuld.

#### **Overwegingen en beoordeling**

Het middel klaagt dat het hof ten onrechte heeft nagelaten expliciet het belang van directe effectieve rechtsbescherming af te wegen tegen het belang dat de rechter zich in de gegeven staatsrechtelijke verhoudingen terughoudend opstelt. Voorts wordt het oordeel van het hof bestreden dat de rechterlijke ingreep technisch niet gecompliceerd is.

Ten aanzien hiervan stelt de Hoge Raad voorop dat in de Staatsregeling een bevoegdheid voor de rechter is opgenomen om wetgeving in formele zin (landsverordeningen) te toetsen aan de klassieke grondrechten, waaronder artikel I.1 Staatsregeling, waarin het gelijkheidsbeginsel is neergelegd. Artikel I.22 Staatsregeling bepaalt dat wettelijke voorschriften geen toepassing vinden, indien deze toepassing niet verenigbaar zou zijn met de bepalingen van dit hoofdstuk.

Vast staat dat de onderhavige discriminatie niet kan worden opgeheven door het buiten toepassing laten van een of meer wettelijke bepalingen. De rechter moet dan beoordelen of hij op andere wijze effectieve rechtsbescherming kan bieden of dat hij dat aan de wetgever moet overlaten. De rechter dient bij die beoordeling het belang dat aan de belanghebbende in kwestie direct een effectieve bescherming kan worden geboden af te wegen tegen het belang

dat de rechter zich terughoudend opstelt bij het ingrijpen in een wettelijke regeling (HR 12 mei 1999, ECLI:NL:HR:1999:AA2756, r.o. 3.13-3.15).

In dit geval gaat het om discriminatie op grond van seksuele oriëntatie die betrokkenen belemmert in de vrijheid hun persoonlijk leven in te richten. Zij hebben een zwaarwegend belang bij een zo spoedig mogelijke opheffing van deze discriminatie. Daar staat de vereiste terughoudendheid van de rechter tegenover. Voor landsverordeningen geldt immers het primaat van de wetgever (art. V.1 Staatsregeling). In een democratie is het doorlopen van het wetgevingsproces van groot belang, juist ook waar het gaat om maatschappelijk gevoelige kwesties.

Het hof heeft bij zijn beslissing onder meer in aanmerking genomen dat het rechtstekort al geruime tijd bestaat, dat de rechterlijke ingreep technisch niet gecompliceerd is en dat de wijze waarop het huwelijk moet worden opengesteld niet afhankelijk is van politieke keuzen. Deze uitgangspunten worden in cassatie niet of tevergeefs bestreden. Het hof heeft het belang van rechterlijke terughoudendheid onder ogen gezien. Het oordeel van het hof geeft geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting.

Het Land Aruba betoogt voor het eerst in cassatie dat ook andere bepalingen dan artikel 1:31 lid 1 en 1:33 BWA zullen moeten worden aangepast. De genoemde voorbeelden zijn klaarblijkelijk ontleend aan het initiatiefvoorstel voor een Landsverordening openingstelling huwelijk dat na het bestreden vonnis is ingediend (Staten van Aruba 2022-2023-1000, verworpen op 19 juni 2024). Het hof heeft met dat voorstel geen rekening kunnen houden. Ook is niet aannemelijk gemaakt dat het om meer gaat dan technische wijzigingen.

De overige klachten van het middel kunnen evenmin tot cassatie leiden, hetgeen niet hoeft te worden gemotiveerd, omdat het niet nodig is in te gaan op de eenheid of de ontwikkeling van het recht (art. 81 lid 1 RO).

## **Conclusie**

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

*Samenhang met zaak 23/00901 in de zaak van het Land Curaçao, ECLI:NL:HR:2024:978, met gelijkluidende conclusie. Zie ook PFR 2024-0004.*

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 12-07-2024

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2024:977

**Zaaknummer:** 23/00868

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

### ***Toestemming voor erkenning door curandus.***

#### **Feiten en procesverloop**

Betrokkene is onder curatele gesteld wegens zijn lichamelijke/geestelijke toestand. Betrokkene heeft gezegd de vader van een kind te zijn. Omdat de curator daaraan twijfelde is een DNA-test uitgevoerd waaruit blijkt dat betrokkene inderdaad de vader van het kind is. Het verzoek strekt tot het verlenen van toestemming van de kantonrechter voor het erkennen van het kind.

#### **Overwegingen en beoordeling**

Ingevolge artikel 1:204 lid 5 BW mag een persoon die wegens zijn lichamelijke of geestelijke toestand onder curatele staat, slechts erkennen met toestemming van de kantonrechter. Uit een psychiatrisch rapport is gebleken dat betrokkene begrijpt wat erkenning inhoudt en welke (rechts)gevolgen dit voor hem heeft. De rechter ziet daarom geen bezwaren.

#### **Conclusie**

De rechter wijst het verzoek toe en verleent betrokkene toestemming tot erkenning van het kind.

---

**Instantie:** Rechtbank Noord-Holland

**Datum uitspraak:** 25-01-2024

**ECLI:** ECLI:NL:RBNHO:2024:677

**Zaaknummer:** 10383967 CB VERZ 23-19 SZ

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

### ***Kort geding. Geen vervangende toestemming voor vakantie omdat het geschil niet ‘enkel’ betrekking heeft hierop.***

#### **Feiten en omstandigheden**

Partijen zijn gehuwd geweest. Uit dit huwelijk is het minderjarige kind geboren in 2009. De ouders zijn gezamenlijk belast met het ouderlijk gezag. Tussen partijen is (nog) geen sprake van een rehtens vastgestelde zorg- en contactregeling. Er loopt hierover nog een procedure bij de rechtbank. Met betrekking tot de vakanties hebben partijen met elkaar afgesproken dat deze in onderling overleg worden verdeeld. De feitelijke verblijfplaats van de minderjarige is sinds 5 januari 2024 bij de man.

De vrouw vordert in kort geding, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, haar vervangende toestemming te verlenen om met de minderjarige een week in juli 2024 op vakantie te gaan naar Griekenland. Door de vrouw wordt, kort samengevat, aangevoerd dat zij de man om toestemming heeft verzocht maar dat hij enkel zijn toestemming wil verlenen als zij een ander stuk ondertekent dat betrekking heeft op de lopende familierechtelijke (bodem)procedure. Voor de vrouw voelt de weigering van de man als chantage. Volgens de vrouw staat voorop dat het in het belang van de (identiteits)ontwikkeling van de minderjarige moet worden geacht, dat hij met haar op vakantie naar Griekenland kan gaan. Daarbij betwist de vrouw de stelling van de man dat zij van plan zou zijn om de minderjarige te gaan ontvoeren. De vrouw heeft haar huis verkocht omdat zij al een jaar in een burn-out verkeerde en zij financiële middelen nodig had. Volgens de vrouw blijkt uit het door haar overgelegde appbericht dat van een vermeende ontvoering geen sprake is. In de door de man overgelegde Facebookberichten wordt ook enkel gesproken over ‘Spanje’. De reis van de vrouw met de minderjarige gaat naar Griekenland en de vrouw heeft een retourvlucht geboekt. Zij heeft wel sinds 2021 gedacht aan verhuizen naar het buitenland, maar heeft hiervan afgezien omdat de minderjarige dat niet wil.

De man voert verweer tegen de vordering van de vrouw. Ter onderbouwing voert de man, kort samengevat, het volgende aan. De man is vooraleerst van mening dat hem en zijn advocaat veel te weinig voorbereidingstijd wordt gegeven om de zaak gedegen te kunnen voorbereiden.

De vrouw had eerder een kort geding moeten starten en had verhinderdata moeten opvragen. Normaal heeft de rechtbank ook niet meteen tijd. Uit de producties blijkt volgens de man dat de vrouw voornemens is om zich met de minderjarige geheel los te maken van Nederland. Voor de man is het sinds het verkopen van haar huis een raadsel waar de vrouw en de minderjarige ingeschreven staan. Van een wederzijdse kennis heeft de man te horen gekregen dat de vrouw al sinds 2023 bezig is om Nederland definitief met de minderjarige te verlaten en hem te willen onttrekken van de leerplicht. De man hoort de vrouw aangeven dat in de door hem overgelegde Facebookberichten enkel wordt gesproken over 'Spanje' en dat zich dat niet laat rijmen met de vrees voor ontvoering die bij hem leeft. De man meent dat de vrouw eenvoudigweg met de minderjarige vanuit Griekenland zal kunnen doorvliegen naar Spanje. Dit alles maakt volgens de man dat hij enkel zijn toestemming wil geven voor de door de vrouw gewenste 'vakantie' als zij hem op zijn adres laat inschrijven. Tot op heden heeft de vrouw dat volgens de man geweigerd, terwijl de minderjarige al sinds 5 januari 2024 bij hem woonachtig is en daar naar school gaat. Dat hij geweigerd heeft om het door de vrouw aangehaalde stuk in de bodemprocedure te ondertekenen heeft met zijn weigering voor de door de vrouw gewenste vakantie niets van doen.

### **Beoordeling en motivatie**

Naar het oordeel van de voorzieningenrechter staat het spoedeisend belang van de vrouw bij haar vordering vast, nu zij reeds op 8 juli 2024 met de minderjarige op vakantie wil gaan naar Griekenland. De voorzieningenrechter overweegt voorts dat hij zich kan voorstellen dat de man en zijn advocaat zich overvallen voelen dat de vordering van de vrouw al zo kort dag na indiening op zitting werd gepland. De reden daarvan was er enkel in gelegen dat er een andere zaak op dezelfde zitting uitviel en er daardoor op die zitting ruimte ontstond. Hierbij werd aangenomen dat het geschil 'enkel' zou gaan over een vader die geen toestemming zou willen geven voor een vakantie van een moeder met een kind. En dat alleen omdat zij een ander stuk niet zou willen ondertekenen. Tijdens de mondelinge behandeling moet de voorzieningenrechter met de Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) echter constateren, dat het geschil niet 'enkel' betrekking heeft hierop.

Er blijkt in dezen veel meer te spelen. Gebleken is dat partijen elkaar in een houdgreep houden en zij elkaar dwingen om ergens mee akkoord te gaan. De vrouw wil dat de man een stuk ondertekent dat betrekking heeft op de lopende familierechtelijke (bodem)procedure, alvorens zij toestemming zal geven om de minderjarige op het adres van de man te laten inschrijven.

De man is niet van plan het betreffende stuk te ondertekenen, omdat de vrouw daarin onredelijke eisen zou stellen en hij zelf wel met de minderjarige afspraken kan maken. De

man wil uitsluitend dat de vrouw de minderjarige laat inschrijven op het adres van de man, waar hij inmiddels ook zijn gewone verblijf heeft en naar school gaat. Als de vrouw dat doet, zou de man bereid zijn aan de vrouw zijn toestemming te verlenen voor de door haar gewenste reis naar Griekenland. Overigens komen de door de man naar voren gebrachte zorgen dat de vrouw van plan zou zijn om zich met de minderjarige definitief in het buitenland te gaan vestigen de Raad niet irreëel voor. De voorzieningenrechter sluit zich hierbij aan.

Nu een kort geding gericht is op een ordemaatregel, brengt dat met zich mee dat deze procedure zich niet leent voor een uitgebreid onderzoek of de eisen die partijen elkaar voorhouden redelijk en ter zake doende zijn. Een dergelijk onderzoek dient zo nodig plaats te vinden in de reeds tussen partijen lopende bodemprocedure. De voorzieningenrechter acht zich enerzijds onvoldoende geïnformeerd om over de vordering van de vrouw weloverwogen een beslissing te kunnen nemen. Anderzijds vindt de voorzieningenrechter dat de eis van de vader om de minderjarige zich te laten inschrijven op zijn adres hem meer dan redelijk voorkomt nu hij reeds sinds 5 januari 2024 bij hem woonachtig is en hij daar naar school gaat en omdat inschrijving bij de ouder waar hij woont in zijn belang is. De vrouw zou dit vandaag nog kunnen doen waarna de man toestemming zou kunnen geven voor de reis.

## **Conclusie**

De voorzieningenrechter wijst de vordering tot vervangende toestemming voor vakantie af.

---

**Instantie:** Rechtbank Zeeland-West-Brabant

**Datum uitspraak:** 05-07-2024

**ECLI:** ECLI:NL:RBZWB:2024:4715

**Zaaknummer:** C/02/424196 / KG ZA 24-338

**Wetsartikelen:**



## RECHTSPRAAK

***De zaak gaat over de gerechtelijke vaststelling van het ouderschap van de man ten aanzien van de minderjarige. Uit DNA-onderzoek blijkt dat de man de biologische vader is van de minderjarige. De man beroept zich op verkrachting door de moeder. Het hof bevestigt de uitspraak waarbij zijn ouderschap wordt vastgesteld omdat het hof geen ruimte ziet om de wijze waarop het kind is verwekt mee te wegen bij de vaststelling van het ouderschap.***

### Grieven

De rechtbank Amsterdam heeft op 28 november 2023 in een beschikking het ouderschap van de man ten aanzien van de minderjarige geboren in 2010 gerechtelijk vastgesteld. De man is het met de vaststelling van zijn ouderschap niet eens omdat hij zich beroept op verkrachting door de moeder. Hij stelt dat een analoge toepassing van zaken over vervangende toestemming voor erkenning op zijn plaats is. In deze zaken is de wijze waarop het kind wordt verwekt van belang voor de vraag of het verzoek toewijsbaar is. Verder verzoekt hij omtrent de feiten een (voorlopig) getuigenverhoor te bevelen. De moeder, die zich onder meer beroept op artikel 7 IVRK, en de bijzondere curator zijn het wel eens met de bestreden beschikking.

Het hof heeft met de minderjarige gesproken. De minderjarige heeft verteld dat zij haar vader wil leren kennen en zijn achternaam wil hebben. Toen zij op de basisschool zat hebben kinderen tegen haar gezegd dat ze illegaal in Nederland was, omdat zij de achternaam van haar moeder heeft. Zij vindt het vervelend dat haar vader haar niet wil leren kennen en dat hij alles voor zijn andere kinderen doet, maar niet voor haar.

### Beoordeling en motivering

Uit artikel 1:207 lid 1 BW volgt dat op verzoek van het kind het ouderschap van een persoon kan worden vastgesteld op de grond dat deze de verwekker is van het kind.

Het hof dient te beoordelen of de rechtbank op juiste gronden het ouderschap van de man ten aanzien van de minderjarige heeft vastgesteld. Er heeft een verwantschapsonderzoek

plaatsgevonden waaruit is gebleken dat de man de biologische vader van de minderjarige is. De wetgever kent twee mogelijkheden: de vader dient als verwekker aangemerkt te worden of als donor. In deze zaak is geen sprake van donorschap, omdat de moeder en de man op natuurlijke wijze de zwangerschap tot stand hebben gebracht. Hoewel de man erkent dat hij de verwekker is van de minderjarige, voert hij aan dat gelet op zijn omstandigheden een uitzondering moet worden gemaakt op het uitgangspunt dat het ouderschap van een persoon wordt vastgesteld op de grond dat deze de verwekker is van het kind. De man heeft daartoe gesteld dat hij verkracht is door de moeder en dat hij aangifte tegen haar heeft gedaan, maar dat het openbaar ministerie de zaak heeft geseponneerd vanwege onvoldoende bewijs. Deze omstandigheden zijn echter geen reden om het ouderschap niet vast te stellen. Het hof verwijst hiervoor naar de uitspraak van de Hoge Raad van 25 maart 2005 (ECLI:NL:HR:2005:ATO412), waarin de Hoge Raad onder verwijzing naar de parlementaire geschiedenis heeft geoordeeld dat uit artikel 1:207 lid 1 BW volgt dat voor de vaststelling van het vaderschap van een man niet méér vereist is dan dat deze de verwekker van het kind is. Nadien is op dit punt geen ander recht ontstaan. De wetgever heeft indertijd met de wetswijziging tot uitdrukking gebracht het belang van het kind bij een vader zwaarder te laten wegen dan het belang van de verwekker om verstoken te blijven van enige relatie met het kind dat hij heeft verwekt (zie ook *Kamerstukken II* 1996/97, 24649, nr. 6, p. 8). Met name is daarbij geen plaats meer voor de rechter om alsnog een afweging van de belangen van het kind tegenover die van de verwekker te maken. Op basis hiervan ziet het hof geen ruimte om de wijze waarop het kind is verwekt (volgens de man: verkrachting) mee te wegen bij de vaststelling van het ouderschap. Dit heeft ook tot gevolg dat aan het bewijsaanbod van de man niet meer wordt toegekomen. Zelfs als vast zou komen te staan dat de stellingen van de man over de wijze waarop de minderjarige is verwekt juist zouden zijn, doet dit aan de vaststelling van het ouderschap niet af.

## Conclusie

Het hof bekrachtigt de bestreden beschikking waarbij het ouderschap van de man wordt vastgesteld en wijst het verzoek van de man om een (voorlopig) getuigenverhoor te bevelen af.

---

**Instantie:** Gerechtshof Amsterdam

**Datum uitspraak:** 09-07-2024

**ECLI:** ECLI:NL:GHAMS:2024:1906

**Zaaknummer:** 200.338.231/01

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Beoordeling rechtsgeldigheid van een Eritrees (kind)huwelijk. Beroep van de vrouw op artikel 10:32 onder c BW. De rechtbank oordeelt dat de vrouw met de afgelegde verklaring onder ede nooit uitdrukkelijk om erkenning van het (kind)huwelijk heeft verzocht. De rechtbank verklaart voor recht dat het huwelijk van partijen niet voor erkenning in aanmerking komt en dus niet vatbaar is voor inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP). Verzoek eenhoofdig gezag toegewezen. Eritrees recht van toepassing op de gezagsverhouding.***

### **Feiten en omstandigheden**

De vrouw heeft de rechtbank primair verzocht om te verklaren voor recht dat het huwelijk tussen partijen niet voor erkenning in aanmerking komt en dus niet vatbaar is voor inschrijving in de BRP. Voorwaardelijk, indien deze verzoeken niet worden toegewezen, verzoekt zij om de echtscheiding tussen partijen uit te spreken. Voorts verzoekt zij te bepalen dat de minderjarige zijn hoofdverblijf bij haar zal hebben en om te bepalen dat aan haar alleen het gezag over de minderjarige toekomt.

### **Beoordeling en motivering primaire verzoek**

#### *Rechtsmacht en toepasselijk recht*

De Nederlandse rechter komt rechtsmacht toe met betrekking tot het verzoek omdat zich de gewone verblijfplaats van verzoekster in Nederland bevond en zij sinds ten minste een jaar onmiddellijk voorafgaande aan het verzoek in Nederland verbleef. De rechtbank zal op het verzoek Nederlands recht toepassen ingevolge artikel 10:56 lid 1 BW.

#### *Rechtsgeldigheid huwelijk*

Artikel 10:31 lid 1 BW bepaalt dat een buiten Nederland gesloten huwelijk dat ingevolge het recht van de staat waar de huwelijksvoltrekking plaatsvond rechtsgeldig is of nadien rechtsgeldig is geworden als zodanig wordt erkend. Het vierde lid van artikel 10:31 BW bepaalt

dat een huwelijk wordt vermoed rechtsgeldig te zijn indien een huwelijksverklaring is afgegeven door een bevoegde autoriteit.

Partijen zijn in 2014 in Eritrea met elkaar gehuwd. De vrouw heeft de originele 'Marriage Certificate' overgelegd. Het betrof een kerkelijk huwelijk. In 2017 is de vrouw naar Nederland gekomen.

Hoewel er in Eritrea een wettelijke verplichting bestaat om religieuze huwelijksaktes binnen een maand na de huwelijksvoltrekking in te schrijven in de registers van de burgerlijke stand, hetgeen in deze zaak niet is gedaan, worden in de praktijk in Eritrea religieuze huwelijksaktes naast burgerlijke aktes geaccepteerd als rechtsgeldige documenten. Wanneer een akte van de burgerlijke stand ontbreekt kan bewijs van het huwelijk op bepaalde andere wijzen worden geleverd.

Gelet op het voorgaande is de rechtbank van oordeel dat de Eritrese kerkelijke huwelijksakte (Marriage Certificate) als bewijs van het huwelijk moet worden geaccepteerd en daarmee wordt het huwelijk op grond van artikel 10:31 lid 4 BW vermoed rechtsgeldig te zijn. Hoewel de vrouw op het moment van de huwelijksluiting 16 jaar was, doet dat aan rechtsgeldigheid van het huwelijk in Eritrea niets af. Ten tijde van het huwelijk gold de Transitional Civil Code of Eritrea (TCCE). Artikel 46 bepaalt dat beide partners ten minste 18 jaar moeten zijn. Van die leeftijdsgrens kan worden afgeweken op basis van gewoonterecht, mits de huwelijkspartners niet jonger zijn dan 15 jaar. Het huwelijk komt in Nederland dus in beginsel voor erkenning in aanmerking.

#### *Erkenning huwelijk in Nederland*

Voor beantwoording van de vraag of aan het huwelijk in Nederland erkenning zou moeten worden onthouden is artikel 10:32 BW van belang. De vrouw beroept zich op het bepaalde onder c. Daarin staat dat ongeacht artikel 10:31 BW aan een buiten Nederland gesloten huwelijk erkenning wordt onthouden, indien deze erkenning kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde en in ieder geval indien een der echtgenoten op het tijdstip van sluiting van dat huwelijk niet de leeftijd van 18 jaar had bereikt, tenzij de echtgenoten op het moment dat erkenning van het huwelijk gevraagd wordt beiden de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt.

Het huwelijk van partijen is opgenomen in de BRP op basis van de verklaring onder ede, afgelegd door de vrouw in 2017. Op dat moment was zij meerderjarig. De vraag ligt dan ook voor of de vrouw met haar verklaring onder ede heeft gevraagd om erkenning van het huwelijk. De rechtbank is van oordeel dat hier geen sprake van is. De vrouw heeft duidelijk aangegeven dat zij is uitgehuwelijkt, nooit wilde trouwen met de man en dat hij niet goed voor haar was. Tijdens het afleggen van de verklaring onder ede heeft zij enkel eerlijk geantwoord

op de vraag of zij gehuwd was. Volgens de vrouw is zij niet gewezen op het feit dat die verklaring zou kunnen leiden tot opname van de huwelijksgegevens in de BRP. De ambtenaar van de burgerlijke stand heeft bevestigd dat tijdens het afnemen van de verklaring onder ede niet nadrukkelijk aan de vrouw is gevraagd of zij het huwelijk in Nederland erkend wenst te hebben en dat ook overigens geen specifieke vragen zijn gesteld over het huwelijk. Nu de vrouw zelf nooit uitdrukkelijk om erkenning van het (kind)huwelijk heeft verzocht, slaagt haar beroep op artikel 10:32 onder c BW. Dit betekent dat het primaire verzoek wordt toegewezen. De rechtbank komt dus niet toe aan het voorwaardelijk verzoek tot echtscheiding.

### **Beoordeling en motivering verzoek om eenhoofdig gezag**

#### *Rechtsmacht en toepasselijk recht*

Nu de gewone verblijfplaats van de minderjarige in Nederland is, is de Nederlandse rechter bevoegd om te beslissen op het verzoek tot voorziening in het gezag.

Voor de vraag welk recht van toepassing is op de gezagsverhouding bepaald artikel 16 lid 1 Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996 (HKBV) dat het van rechtswege ontstaan of tenietgaan van ouderlijke verantwoordelijkheid, zonder tussenkomst van een rechterlijke of administratieve autoriteit, wordt beheerst door het recht van de staat van de gewone verblijfplaats van het kind. Nu het peilmoment van de gewone verblijfplaats niet in artikel 16 lid 1 HKBV is geregeld, heeft de rechtbank voor bepaling hiervan aansluiting gezocht bij de jurisprudentie en het Handboek HKBV. De rechtbank zal de gewone verblijfplaats van de minderjarige dientengevolge vaststellen ten tijde van zijn geboorte, omdat op dat moment van rechtswege ouderlijke verantwoordelijkheid ontstaat. De minderjarige is in 2014 in Eritrea geboren. De rechtbank zal dan ook naar Eritrees recht beoordelen wie van rechtswege het gezag heeft.

#### *Gezag Eritrea*

De minderjarige is geboren tijdens het rechtsgeldige huwelijk van partijen. Artikel 204 van de TCCE bepaalt dat het ouderlijk gezag gedurende het huwelijk wordt uitgeoefend door de ouders. Dit betekent dus dat naar Eritrees recht beide partijen belast zijn met het ouderlijk gezag. De vrouw heeft zich met de minderjarige in 2017 in Nederland gevestigd. Ingevolge artikel 16 lid 3 HKBV blijft de ouderlijke verantwoordelijkheid bestaan na verplaatsing van de gewone verblijfplaats van het kind naar een andere staat.

#### *Eenhoofdig gezag*

De man heeft de vrouw twee maanden na de huwelijksvoltrekking verlaten. Sinds april 2014 heeft zij hem niet meer gezien en er is ook nooit meer contact geweest. De man heeft de minderjarige nooit gezien. Vanaf de geboorte voedt de vrouw de minderjarige alleen op.

Artikel 1:253n lid 2 BW bepaalt dat artikel 1:251a lid 1 BW van overeenkomstige toepassing is. Op grond van laatstgenoemde bepaling kan de rechter bepalen dat het gezag over minderjarigen aan één ouder toekomt indien, onder meer, wijziging van het gezag anderszins in het belang van de minderjarigen noodzakelijk is.

De rechtbank acht wijziging van het gezag in het belang van de minderjarige noodzakelijk. De man is al voor de geboorte van de minderjarige uit beeld geraakt en er is in de afgelopen tien jaar geen enkel contact geweest tussen de man en de minderjarige. De man heeft zijn ouderlijke verantwoordelijkheid niet genomen en kan ook geen invulling geven aan zijn gezag nu hij de minderjarige niet kent. Het verzoek wordt dus toegewezen. De rechtbank komt daarmee niet meer toe aan het verzoek aangaande het hoofdverblijf.

### **Conclusie**

De rechtbank verklaart voor recht dat het huwelijk tussen partijen niet voor erkenning in aanmerking komt en dus niet vatbaar is voor inschrijving in de BRP, en bepaalt dat het gezag over de minderjarige voortaan aan de vrouw alleen toekomt.

---

**Instantie:** Rechtbank Zeeland-West-Brabant

**Datum uitspraak:** 07-06-2024

**ECLI:** ECLI:NL:RBZWB:2024:4738

**Zaaknummer:** C/02/411791 FA RK 23-3313

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

### ***Cassatie in het belang der wet. Artikel 798 lid 1 Rv. Is de gecertificeerde instelling (GI) een belanghebbende in een zaak op de voet van artikel 1:253n BW tot beëindiging van gezamenlijk gezag van de ouders over een onder toezicht gesteld kind?***

#### **Feiten en omstandigheden**

De twee minderjarige kinderen van partijen staan onder toezicht. De vader heeft de rechtbank op grond van artikel 1:253n BW verzocht het gezamenlijk gezag te beëindigen en hem alleen met het gezag te belasten. De rechtbank heeft dit verzoek toegewezen en de bij de kinderen betrokken GI als belanghebbende aangemerkt. De moeder heeft hoger beroep ingesteld. Het hof heeft de beschikking van de rechtbank bekrachtigd. Over de positie van de GI heeft het hof overwogen dat de GI heeft verzocht haar aan te merken als belanghebbende in plaats van als informant. Het hof is echter van oordeel dat de GI als informant moet worden aangemerkt en niet als belanghebbende. De GI is betrokken en heeft weliswaar een belang, maar dat belang moet worden geduid als een afgeleid belang; de GI wordt niet rechtstreeks in haar belang getroffen door het geschil tussen de ouders. De wijze waarop de GI in de procedure is betrokken, blijft daarom ongewijzigd.

Tegen de beschikking heeft de procureur-generaal bij de Hoge Raad beroep in cassatie ingesteld in het belang der wet. De vordering strekt tot vernietiging van de beschikking (ECLI:NL:PHR:2024:434, PFR 2024-0085).

#### **Beoordeling en motivering**

Het middel legt de vraag voor of in een zaak op grond van artikel 1:253n BW die ziet op beëindiging van het gezamenlijk gezag over een kind dat onder toezicht is gesteld, de GI belanghebbende is in de zin van artikel 798 lid 1 Rv.

De GI heeft tot taak toezicht te houden op de minderjarige en te zorgen dat aan de minderjarige en de met gezag belaste ouder(s) hulp en steun worden geboden opdat de concrete bedreigingen in de ontwikkeling van de minderjarige binnen de duur van de ondertoezichtstelling worden weggenomen (art. 1:262 lid 1 BW). In het kader van haar

taakvervulling komen aan de GI onder meer de in titel 14, afdeling 4, van Boek 1 BW vermelde bevoegdheden toe.

De rechtspleging in zaken betreffende het personen- en familierecht, in andere zaken dan scheidingszaken, wordt beheerst door afdeling 1 van titel 6 van het derde boek Rv. Artikel 798 lid 1 eerste volzin Rv bepaalt dat voor toepassing van deze afdeling onder belanghebbende wordt verstaan 'degene op wiens rechten of verplichtingen de zaak rechtstreeks betrekking heeft'. Belanghebbenden hebben een zelfstandige processuele positie. Zij hebben het recht om een verweerschrift in te dienen (art. 282 lid 1 Rv), daarbij een zelfstandig verzoek in te dienen, mits dit betrekking heeft op het onderwerp van het oorspronkelijke verzoek (art. 282 lid 4 Rv), en van de beschikking hoger beroep in te stellen (indien daarvan hoger beroep openstaat) (art. 358 lid 2 Rv; art. 806 Rv). Zij hebben ook recht op inzage in en afschrift van in beginsel alle processtukken (art. 290 Rv) en ontvangen een afschrift van de beschikking (art. 290 lid 3 Rv; art. 805 lid 1 Rv).

Over de betekenis van artikel 798 lid 1 Rv is in de wetsgeschiedenis het volgende opgemerkt:

'(...) voor de familieverzoekschriftprocedure wordt een nadere bepaling van dit begrip voorgesteld om zo de in beginsel ruime kring van belanghebbenden bij deze procedures enigszins in te perken. Belanghebbend is degene, op wiens rechten of verplichtingen de zaak rechtstreeks betrekking heeft. Dit impliceert dat niet iedereen die pretendeert een belang in de zin van betrokkenheid bij (sympathie voor) de zaak te hebben ook in de procedure als belanghebbende zal worden erkend. (...)'

Het is nimmer de bedoeling geweest om (...) de personen of instanties, van wie een zekere betrokkenheid bij de zaak niet kan worden ontkend, als belanghebbenden te beschouwen. Om dat nog beter tot uitdrukking te brengen is in de omschrijving het woord «rechtstreeks» opgenomen. De zaak moet rechtstreeks betrekking hebben op zijn rechten en verplichtingen, wil iemand als belanghebbende kunnen worden aangemerkt. Iemand die een indirect belang heeft, is geen belanghebbende in de zin van artikel 798.'

Het vorenstaande betekent dat de door artikel 798 lid 1 eerste volzin Rv bestreken kring van belanghebbenden niet in algemene zin kan worden afgebakend. Welke persoon of instelling (de betrokkene) als belanghebbende moet worden aangemerkt, wordt bepaald – aan de ene kant – door het onderwerp van de aan de rechter voorgelegde zaak en – aan de andere kant – door de rechten of verplichtingen waarop de betrokkene zich beroept. Slechts indien het onderwerp van de zaak ertoe kan leiden dat de rechten of verplichtingen waarop de betrokkene zich beroept, rechtstreeks door de rechterlijke beslissing worden geraakt, is die betrokkene in die zaak belanghebbende in de zin van artikel 798 lid 1 eerste volzin Rv (HR 30



maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:463).

Aldus is de GI in een zaak op grond van artikel 1:253n BW geen belanghebbende in de zin van artikel 798 lid 1 eerste volzin Rv. Een beslissing in een dergelijke zaak kan de taakuitoefening van de GI weliswaar raken, maar dat betekent niet dat de zaak rechtstreeks betrekking heeft op de rechten of verplichtingen van de GI. De beslissing heeft immers niet tot gevolg dat de ondertoezichtstelling eindigt en brengt geen verandering in de wettelijke taken en bevoegdheden van de GI, zoals onder meer vermeld in titel 14, afdeling 4, van Boek 1 BW. Evenmin rechtvaardigt de omstandigheid dat de GI bij de uitoefening van haar taak erbij kan zijn gebaat om kennis te nemen van de processtukken en de uitspraak, om voor een geval als dit aan te nemen dat de zaak rechtstreeks betrekking heeft op de rechten of verplichtingen van de GI als bedoeld in artikel 798 lid 1 eerste volzin Rv.

Het vorenstaande betekent dat het hof niet van een onjuiste rechtsopvatting is uitgegaan. Het middel kan dus niet tot cassatie leiden.

### **Conclusie**

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 12-07-2024

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2024:1079

**Zaaknummer:** 23/03005

**Rechters:** M.V. Polak, H.M. Wattendorff, F.J.P. Lock, A.E.B. ter Heide en G.C. Makkink

**Wetsartikelen:** 798 Rv en 800 Rv

## RECHTSPRAAK

***Beide ouders verzoeken vervangende toestemming voor de inschrijving op een andere basisschool vanwege hun verschil in geloofsovertuiging. De rechtbank baseert haar beslissing op het belang van de minderjarige, hetgeen primair wordt bepaald door de gevolgen van een schoolkeuze voor haar welzijn en (identiteits)ontwikkeling en niet zozeer door een specifieke geloofsrichting.***

### **Feiten en omstandigheden**

Partijen zijn met elkaar getrouwd geweest en hebben samen vijf kinderen, over wie zij gezamenlijk met het gezag zijn belast.

### **Verzoeken**

De moeder verzoekt haar vervangende toestemming te verlenen om het een-na-jongste kind in te schrijven op de basisschool waarop ook haar oudere broer en zus zitten. De vader voert verweer en verzoekt hem vervangende toestemming te verlenen om de minderjarige in te schrijven op een andere basisschool.

### **Beoordeling en motivering**

De rechtbank overweegt dat op grond van artikel 1:253a BW in geval van gezamenlijke uitoefening van het gezag een geschil tussen de ouders hierover op verzoek van de ouders of een van hen aan de rechtbank kan worden voorgelegd. De rechtbank constateert dat het geschil tussen de ouders voornamelijk samenhangt met een verschil in geloofsovertuiging. Het is de rechtbank gebleken dat het voor de moeder hoofdzakelijk van belang is dat de minderjarige reformatorisch onderwijs volgt. Daarnaast vindt de moeder het uit praktische overwegingen wenselijk dat zij naar dezelfde school gaat als haar broer en zus, vanwege schooltijden en studiedagen. De vader wenst juist een school met een minder streng (gelovig) beleid. Anders dan de moeder, acht de vader het in het belang van de minderjarige dat zij wordt ingeschreven op een school die aansluit bij de situatie van allebei de ouders.

De rechtbank zal het verzoek van de vader om hem vervangende toestemming te verlenen om

de minderjarige in te schrijven op school toewijzen en dat van de moeder afwijzen. Daarbij stelt de rechtbank voorop dat zij haar beslissing baseert op hetgeen in het belang is van de minderjarige. Dat wordt primair bepaald door de gevolgen die een bepaalde schoolkeuze heeft voor haar welzijn en (identiteits)ontwikkeling en niet zozeer door een specifieke geloofsrichting. In navolging van het advies van de Raad voor de Kinderbescherming acht de rechtbank het in het belang van de minderjarige dat zij wordt ingeschreven op een school die het beste aansluit bij de leefwerelden van beide ouders, waarbij de reformatorische levensovertuiging van de moeder een vorm is en de minder christelijk-praktiserende levenswijze van de vader een andere vorm. De rechtbank neemt daarbij in aanmerking dat de identiteitsontwikkeling van de minderjarige in het gedrang kan komen wanneer er op school volledig wordt aangesloten bij de leefwereld van de ene ouder en in het geheel niet bij de leefwereld van de andere ouder. Daaraan doet naar het oordeel van de rechtbank niet af dat de school bereid is om de nodige uitzonderingen te maken op de voorwaarden voor inschrijving. De kernwaarden van de school en van het onderwijs worden daarmee immers niet anders. Bovendien zou de minderjarige daardoor al direct bij aanvang van haar schoolloopbaan een uitzondering op de regel vormen, hetgeen haar mogelijk in een spagaat zal drijven waardoor haar identiteitsontwikkeling kan worden belemmerd.

De rechtbank gaat voorbij aan de stellingen van de moeder dat het praktisch onuitvoerbaar zou zijn als vier van de vijf kinderen van de ouders naar drie verschillende scholen zouden gaan. De vader heeft onbetwist gesteld dat de huidige school van het oudste kind van partijen zich naast de school van de twee andere schoolgaande kinderen van partijen bevindt, die bovendien zelf naar school fietsen. De moeder heeft haar stelling dat de scholen andere lesroosters hebben waardoor zij in de knel komt met haar werk niet, althans onvoldoende onderbouwd, zodat de rechtbank daaraan voorbij gaat. Hetzelfde geldt voor de stellingen van de moeder over de vakanties en de studiedagen. Tot slot stelt de rechtbank vast dat de school die de vader voorstaat een christelijke identiteit heeft en het Woord van God als grondslag hanteert. Ook op die school is dus oog voor het christelijk geloof en de daarbij behorende Bijbelse waarden en normen die voor de moeder belangrijk zijn.

## **Conclusie**

De rechtbank verleent de vader vervangende toestemming om de minderjarige in te schrijven op de basisschool en wijst het meer of anders verzochte af.

**Instantie:** Rechtbank Gelderland

**Datum uitspraak:** 05-06-2024

**ECLI:** ECLI:NL:RBGEL:2024:4239

**Zaaknummer:** C/05/434448 / FA RK 24-1235

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***De man heeft na de zitting toestemming gegeven voor de vakantie van de minderjarige met de moeder, maar wordt alsnog veroordeeld in de kosten van het geding, omdat de procedure wel nodig is geweest.***

### **Feiten en omstandigheden**

Partijen hebben een relatie gehad en hebben één minderjarig kind waarover zij gezamenlijk het gezag dragen.

### **Vorderingen**

De vrouw vordert vervangende toestemming om met de minderjarige gedurende de zomervakantie naar het buitenland te reizen. Daarnaast vordert zij de man te veroordelen in de kosten van het geding. De man voert verweer en vordert in reconventie vervangende toestemming voor een vakantie met het kind, alsook om een voorlopige zorgregeling tussen hem en de minderjarige vast te stellen.

### **Beoordeling en motivering**

De voorzieningenrechter overweegt dat de vrouw een spoedeisend belang heeft bij haar vordering, omdat de vakantie gepland staat in juli/augustus. De man heeft echter na de zitting alsnog het toestemmingsformulier voor de vakantie ondertekend, waarna de vrouw haar verzoek heeft ingetrokken. De voorzieningenrechter zal het verzoek van de vrouw dan ook niet-ontvankelijk verklaren. De voorzieningenrechter veroordeelt de man daarbij in de proceskosten van de vrouw. Daarvoor is doorslaggevend dat de man inhoudelijk geen enkel verweer heeft gevoerd tegen het verzoek van de vrouw. De enige reden waarom hij de vrouw vooralsnog geen toestemming heeft gegeven is omdat hij wil dat er aandacht komt voor zijn verzoeken. Dat is naar het oordeel van de voorzieningenrechter geen reden om toestemming te weigeren. Dat de man inmiddels al toestemming heeft gegeven voor de vakantie maakt dit niet anders, omdat hiervoor wel een procedure nodig is geweest.

De man heeft ook vorderingen ingediend, ten aanzien van zowel een uitbreiding van de zorgregeling als over een vakantie met het kind. Er loopt een bodemprocedure tussen partijen

over de zorgregeling, waarin in ieder geval de vorderingen van de man over de herfstvakantie en de reguliere zorgregeling moeten worden behandeld. Voor die vorderingen geldt namelijk geen spoedeisend belang. Voor de overige vorderingen geldt dat de voorzieningenrechter daarover geen uitspraak kan doen, zonder dat bekend is hoe de betrokken hulpverleningsorganisatie daarover denkt. Hoewel de voorzieningenrechter heel goed begrijpt dat de man graag vakantie met zijn kind wil doorbrengen en zij ook ziet dat de opbouw vanuit Kind Centraal langzaam gaat, is een kort geding buiten de hulpverlening om niet de route om dit te versnellen. Dat geldt ook voor de door hem gevraagde vakantie in augustus.

### **Conclusie**

De voorzieningenrechter veroordeelt de man in de proceskosten van de vrouw en verklaart de man en de vrouw voor het overige niet-ontvankelijk in hun vorderingen.

---

**Instantie:** Rechtbank Gelderland

**Datum uitspraak:** 27-06-2024

**ECLI:** ECLI:NL:RBGEL:2024:4188

**Zaaknummer:** C/05/436507 / KZ ZA 24/84

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

### ***Beperking omgangsregeling vader in detentie.***

#### **Feiten**

Minderjarige staat onder toezicht van jeugdbescherming (GI), is uit huis geplaatst en woont bij grootmoeder moederszijde. Vader zit in detentie.

#### **Standpunten**

Het hof verwijst naar de tussenbeschikking van 14 februari 2023. Vader is niet-ontvankelijk in zijn verzoek om een omgangsregeling vast te stellen waarbij de minderjarige om het weekend bij zijn partner verblijven. Hiervoor ontbreekt een juridische grondslag.

De GI stelt dat minderjarige duidelijkheid en structuur behoeft. Hij gaat niet naar school en gamet veel. De GI adviseert om de minderjarige in de oneven weekenden naar de partner van vader te laten gaan, waar ook zijn halfbroertje woont, en dagelijkse belmomenten met vader. De Raad voor de Kinderbescherming stelt dat minderjarige contact behoeft met vader. Zorgelijk is wel het vele gebel tussen hen, vaak op voor een minderjarige niet passende tijden. Beperkt bezoek en belcontact is beter. Zo kan de minderjarige loskomen van vader en de symbiotische relatie tussen hen. De GI moet inzetten op terugkeer van minderjarige naar moeder vanuit een neutrale plek. De partner van vader is niet neutraal.

De vader stelt dat minderjarige zelf mag bepalen over het contact en handhaaft zijn verzoek om een regeling waarbij de minderjarige ten minste om het weekend bij zijn partner verblijft. De moeder heeft zorgen over het zelfbepalende gedrag van de minderjarige waarbij zijn ritme verward is. Minderjarige wordt tussen zijn ouders verscheurd. Vader is overheersend. Een beperkt contact met vader is beter en wegens contact met halfbroer, staat moeder ervoor open dat de minderjarige een keer een nachtje bij de partner van vader verblijft.

#### **Beoordeling**

Het hof oordeelt als volgt. Een vaste contactregeling biedt de minderjarige structuur en duidelijkheid. Anders is minderjarige zelfbepalend, gamet hij veel en gaat hij niet naar school. Er is een zorgelijke symbiotische relatie tussen de vader en de minderjarige. De vader doet een

groot beroep op de minderjarige in wiens belang het is zich los van vader te ontwikkelen. Een beperkt contact is beter. Aansluitend bij de huidige praktijk wordt bezoek vastgesteld op één uur eens per twee weken en omgang op vader-kinddagen in de penitentiaire inrichting en mag vader twee keer wekelijks een half uur bellen. Dit biedt gelegenheid voor contactherstel tussen de minderjarige en de moeder en om te werken aan een terugkeer naar haar.

### **Beslissing**

Het hof vernietigt de beschikking en stelt beperkt contact vast tussen vader in detentie en minderjarige. Het hof verklaart het verzoek om omgang van de minderjarige met de partner van vader niet-ontvankelijk.

---

**Instantie:** Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

**Datum uitspraak:** 20-06-2024

**ECLI:** ECLI:NL:GHARL:2024:4192

**Zaaknummer:** 200.304.054/01

**Wetsartikelen:**



## RECHTSPRAAK

***Partneralimentatie. De vrouw heeft onvoldoende inzichtelijk gemaakt dat zij helemaal niet kan werken, zodat het hof haar een verdien capaciteit toedicht. De man heeft op zijn beurt onvoldoende inzichtelijk gemaakt dat van hem niet kan worden gevergd dat hij 40 uur per week blijft werken, zodat het hof uitgaat van het inkomen op basis van een fulltime dienstverband. Geen matiging/afbouw alimentatie.***

### Feiten en omstandigheden

Partijen zijn in 2017 gescheiden. In een convenant, dat deel uitmaakt van de echtscheidingsbeschikking, zijn zij het volgende overeengekomen. De huwelijksgereleerde behoefte van de vrouw is € 2.035 netto per maand. De man verstrekt aan haar een partneralimentatie van € 1.600 bruto per maand. Er is van uitgegaan dat zij geen inkomsten uit arbeid heeft. Indien zij wel inkomsten uit arbeid gaat genieten, zullen die inkomsten, zolang zij een bedrag van € 3.600 bruto per jaar niet te boven gaan, geen invloed hebben op de alimentatie. Indien die inkomsten dit bedrag van € 3.600 bruto per jaar te boven gaan, zal de alimentatie verminderd worden met 50% van het meerdere. Het genoemde bedrag van € 3.600 bruto per jaar wordt jaarlijks verhoogd met hetzelfde percentage als waarmee de alimentatie wordt verhoogd.

In deze procedure heeft de man verzocht de echtscheidingsbeschikking in die zin te wijzigen dat de partneralimentatie op nihil wordt gesteld of sterk gematigd wordt. De rechtbank heeft dit verzoek afgewezen. In hoger beroep verzoekt de man de partneralimentatie in die zin te wijzigen dat:

primair: de partneralimentatie op nihil wordt gesteld;

subsidiair: de alimentatieverplichting in een tijdsbestek van drie jaar af te bouwen naar nihil;

meer subsidiair: de partneralimentatie te wijzigen naar een bedrag van € 1.101 per maand;

uiterst subsidiair: de partneralimentatie te wijzigen naar een bedrag van € 1.273 per maand.

## **Beoordeling en motivering**

### *Behoefte en behoefteigheid van de vrouw*

Na indexering bedraagt de behoefte van de vrouw in 2024 € 2.489 netto per maand.

De man stelt dat de vrouw zich onvoldoende heeft ingespannen om (deels) in haar eigen levensonderhoud te voorzien. Zij is zowel in eerste aanleg als in hoger beroep niet verschenen bij de mondelinge behandeling, zodat de rechter haar geen vragen heeft kunnen stellen. Bovendien heeft zij enkel vacatureteksten overgelegd maar niet haar sollicitatiebrieven en de reacties daarop, zodat deze niet toetsbaar zijn. De man meent – subsidiair – dat de vrouw een fictief inkomen of een verdien capaciteit moet worden toegerekend.

De vrouw betwist deze stellingen. Zij heeft al veel bewijs overgelegd dat zij tevergeefs heeft gesolliciteerd. Zij is 62 jaar en heeft maar weinig werkervaring. Bovendien heeft zij sinds de echtscheidingsprocedure psychische klachten die haar belemmeren (om te werken). Daardoor is zij ook niet in staat om aanwezig te zijn op de mondelinge behandeling. Tot slot heeft zij altijd een resterende behoefte, ook als haar een beperkte verdien capaciteit wordt toegedicht.

Naar het oordeel van het hof heeft de vrouw onvoldoende aannemelijk gemaakt dat zij helemaal niet in staat is om betaald werk te verrichten. Weliswaar heeft zij diverse afwijzingen op sollicitaties overgelegd, maar deze zijn niet toetsbaar doordat sollicitatiebrieven ontbreken en het hof de vrouw tijdens de mondelinge behandeling niet heeft kunnen bevragen. In de brief van de psycholoog staat dat bij de vrouw sprake is van minderwaardigheidsgevoelens en gevoelens van stress, onmacht en paniek als zij een zitting zou bijwonen. Uit deze brief volgt evenwel niet dat zij als gevolg van haar klachten helemaal niet kan werken. Een gedegen rapportage over aard en mate van de arbeidsbeperkingen en de arbeidsmogelijkheden ontbreekt. Niettemin acht het hof aannemelijk dat er bij de vrouw wel belemmerende factoren zijn om betaald werk te vinden. Hierbij neemt het hof met name haar leeftijd, haar hoogst genoten opleidingsniveau (havo) en haar beperkte werkervaring in aanmerking. Bovendien oordeelt het hof van belang dat de man in eerste aanleg heeft verklaard dat eerdere pogingen van de vrouw om aan het arbeidsproces deel te nemen niet zijn gelukt. Dit alles afwegende is het hof van oordeel dat van de vrouw kan worden geveerd dat zij een inkomen van € 500 bruto per maand, dus € 6.000 bruto per jaar, verwerft. Het hof gaat dus uit van een verdien capaciteit van die omvang. Tot slot benadrukt het hof dat de vrouw verplicht is en blijft om zo veel mogelijk in haar eigen levensonderhoud te voorzien.

### *Draagkracht van de man*

De man voert aan dat zijn (medische) situatie niet langer toelaat dat hij 40 uur per week blijft

werken. Dit blijkt ook uit de omstandigheid dat hij in 2020 een hartinfarct heeft gekregen. Zijn contracturen zijn verlaagd van 40 uur per week naar 32 uur per week.

Het hof is van oordeel dat de man tegenover de gemotiveerde betwisting door de vrouw niet met verifieerbare gegevens en dus onvoldoende heeft onderbouwd dat van hem niet kan worden gevergd dat hij inkomen kan blijven verdienen op basis van 40 uur per week. Hij stelt dat zijn cardioloog en bedrijfsarts geen verklaringen willen opstellen voor deze procedure, maar in plaats daarvan had hij bijvoorbeeld een belastbaarheidsonderzoek kunnen overleggen. Daarbij komt dat hij in zijn beroepschrift nog heeft betoogd dat hij zijn inkomen niet zou verlagen, maar heeft dit met ingang van 1 maart 2024, dus binnen drie maanden na het indienen van het beroepschrift en zonder deze beschikking af te wachten, toch gedaan. Het hof gaat ervan uit dat de man zijn oude inkomen kan herstellen, omdat het verzoek om urenvermindering afkomstig is van hemzelf en hij ook niet heeft gesteld dat herstel van de vermindering van zijn contracturen niet tot de mogelijkheden behoort. Het is niet aannemelijk dat bij handhaving van de overeengekomen partneralimentatie het inkomen van de man onder 95% van de voor hem geldende bijstandsnorm zal dalen. Hierbij betreft het hof dat de man een geregistreerd partnerschap is aangegaan en dat zijn partner ook inkomsten uit loondienst heeft. Deze partner verdient een inkomen vergelijkbaar met de aan de vrouw te betalen partneralimentatie.

#### *Vaststelling partneralimentatie*

Gezien het vorenstaande komt het hof tot verlaging van de partneralimentatie. Omdat de huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw hoger is dan het bedrag dat de man haar maandelijks aan partneralimentatie betaalt en heeft betaald, zal het hof de partneralimentatie, anders dan de man heeft verzocht, niet eerder dan met ingang van 1 juli 2024 verminderen. De door de vrouw ontvangen partneralimentatie heeft zij uitgegeven voor levensonderhoud. Terugbetaling, zoals de man heeft verzocht, kan dus niet van haar worden gevergd, temeer omdat uit haar aangifte inkomstenbelasting over 2020 blijkt dat haar vermogen minder bedroeg dan het voor dat jaar geldende drempelbedrag voor het heffingsvrije vermogen. Na indexering bedraagt de partneralimentatie op 1 juli 2024 € 1.957 per maand. Het hof gaat uit van een verdien capaciteit van € 6.000 op jaarbasis. In overeenstemming met de afspraken in het convenant worden de eerste € 3.600 niet op de partneralimentatie gekort. Van de resterende € 2.400 wordt 50% gekort, dus dat betekent dat de partneralimentatie met € 1.200 op jaarbasis wordt verminderd, hetgeen neerkomt op € 100 per maand. Het hof stelt de partneralimentatie met ingang van 1 juli 2024 dus vast op € 1.857 per maand.

#### *Matigen dan wel afbouwen alimentatie*

Door matiging of limitering (in tijd) van de alimentatieverplichting komt er een definitief einde aan de alimentatieverplichting. Daarvoor is slechts aanleiding als reeds met voldoende mate van zekerheid is vast te stellen dat de vrouw binnen de door de man voorgestelde termijn in staat zal zijn om geheel in haar eigen levensonderhoud te voorzien. Dat is, gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, niet het geval. Het hof zal dit verzoek van de man daarom afwijzen.

### **Conclusie**

Het hof:

bekrachtigt de bestreden beschikking voor zover deze ziet op de partneralimentatie tot 1 juli 2024;

vernietigt deze beschikking, voor zover deze ziet op de partneralimentatie met ingang 1 juli 2024 en in zoverre opnieuw beschikkende:

wijzigd het convenant, alsmede de echtscheidingsbeschikking, en bepaalt dat de man aan de vrouw met ingang van 1 juli 2024 aan partneralimentatie € 1.857 per maand zal betalen; wijst het meer of anders verzochte af.

---

**Instantie:** Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

**Datum uitspraak:** 18-06-2024

**ECLI:** ECLI:NL:GHARL:2024:4086

**Zaaknummer:** 200.336.020

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Aansprakelijkheid van de ene echtgenoot voor verbintenissen aangegaan door de andere echtgenoot ten behoeve van de gewone gang van de huishouding (art. 1:85 BW). Kan een verbintenis uit geldlening een verbintenis zijn als bedoeld in artikel 1:85 BW? Overeenkomstige toepassing van verjaringsbepalingen uit titel 11 van Boek 3 (art. 3:326 BW)? Is de verjaringstermijn van artikel 3:307 lid 1 BW van toepassing? De conclusie van de A-G strekt tot vernietiging van het bestreden arrest en tot verwijzing (ECLI:NL:PHR:2024:119, PFR 2024-0049).***

### **Feiten en omstandigheden**

Eiser 1 exploiteerde tot 1998 samen met zijn broer een bloembollenbedrijf (de vof). Eiser 1 en eiser 2 (eisers) zijn met elkaar gehuwd. Verweerder 1 en verweerder 2 (verweerders) hebben tussen 1998 en 2005 negen leningen aan eiser 1 of aan eisers verstrekt. Alle bedragen hebben zij overgemaakt op het rekeningnummer van eiser 2. Tussen 2017 en 2019 is op de leningen afgelost. Verweerders vorderen eisers hoofdelijk te veroordelen tot terugbetaling van de restschuld, en tot betaling van buitengerechtelijke incassokosten. In hoger beroep heeft het hof eisers hoofdelijk veroordeeld tot terugbetaling aan verweerders van vijf van de leningen, die zijn verstrekt in 2002 en 2005, en tot betaling van de buitengerechtelijke kosten. Het hof heeft daartoe het volgende overwogen.

De in artikel 1:85 BW neergelegde regeling bevat een externe regeling voor hoofdelijke aansprakelijkheid voor schulden aangegaan ten behoeve van de gewone gang van de huishouding.

In het licht van de stellingen van verweerders, inhoudende dat de onderneming van eiser 1 ergens rond 1998 is opgehouden te bestaan, dat eiser 1 de leningen in 2002 en 2005 verzocht op grond van betalingsmoeilijkheden ten aanzien van onder meer NUON en de telefoonprovider en voorts gelet erop dat de bedragen op de rekening van eiser 2 werden gestort, had het op de weg van eisers gelegen om hun stelling dat de leningen die na 1999 zijn

verstrekt, zijn aangegaan ten behoeve van een eenmanszaak die door eiser 1 werd geëxploiteerd, nader te onderbouwen. Dit hebben zij niet gedaan. Door niet ter zitting in hoger beroep te verschijnen hebben eisers de stelling van verweerders dat het bloembollenbedrijf omstreeks 1998 is gestaakt, en dat de nadien verstrekte leningen besteed zijn voor de gewone gang van de huishouding, onvoldoende weerlegd. In de tussen partijen gevoerde correspondentie zijn aanwijzingen te vinden dat eisers te maken hadden met ook andere schuldeisers, en voorts dat de door eiser 2 geëxploiteerde zorgboerderij – die in 2006 is ingeschreven in het handelsregister – toen ook al actief was. In het licht van het voorgaande worden de leningen die zijn verstrekt in 2002 en 2005 aangemerkt als verstrekt ten behoeve van de gewone gang van de huishouding, zodat eiser 2 voor terugbetaling hiervan naast eiser 1 hoofdelijk aansprakelijk is.

Op de in artikel 1:85 BW geregelde hoofdelijkheid zijn de bepalingen van afdeling 6.1.2 BW van toepassing. Blijkens de totstandkomingsgeschiedenis van deze afdeling heeft de schuldeiser een zelfstandig vorderingsrecht jegens de hoofdelijke schuldenaren, tenzij uit de wet het tegendeel voortvloeit. De zelfstandigheid van het vorderingsrecht leidt onder meer ertoe dat verjaring van het vorderingsrecht jegens de ene hoofdelijke schuldenaar niet verjaring van het vorderingsrecht jegens de andere hoofdelijke schuldenaar meebrengt. Op de vorderingsrechten van verweerders jegens eiser 2 was, nu de wet niet anders bepaalt, de algemene verjaringstermijn van twintig jaar op grond van artikel 3:306 BW van toepassing. Deze termijn was op het moment van het uitbrengen van de dagvaarding op 14 september 2020 nog niet verstreken, gelet op de datum van de eerste lening waarvoor eiser 2 hoofdelijk aansprakelijk wordt gehouden (26 september 2002). De conclusie is dan ook dat de vorderingen van verweerders op eiser 2 niet zijn verjaard.

Eisers hebben geen zelfstandig verweer gevoerd tegen de vordering tot hoofdelijke veroordeling in de buitengerechtelijke kosten zodat deze vordering eveneens zal worden toegewezen.

Eisers hebben tegen het arrest van het hof beroep in cassatie ingesteld.

### **Beoordeling en motivering**

Onderdeel 1 keert zich tegen het oordeel van het hof dat eiser 2 hoofdelijk aansprakelijk is voor terugbetaling van enkele van de leningen omdat het daarbij gaat om ten behoeve van de gewone gang van de huishouding aangegane verbintenissen. Het hof miskent dat uit een overeenkomst van geldlening geen verbintenis kan ontstaan ten behoeve van de gewone gang van de huishouding, aldus het onderdeel.

Voor beantwoording van de vraag of een verbintenis is aangegaan ten behoeve van de gewone

gang van de huishouding is beslissend wat de persoon die met de echtgenoot handelt ten aanzien daarvan in de gegeven omstandigheden in redelijkheid mocht aannemen. In voorkomend geval kan een verbintenis uit geldlening zijn aangegaan ten behoeve van de gewone gang van de huishouding zoals bedoeld in artikel 1:85 BW.

Hetgeen het hof heeft overwogen komt erop neer dat aan verweerders kenbaar is gemaakt dat het doel van de leningen de gewone gang van de huishouding betrof en dat moet worden aangenomen dat de geleende gelden aan de gewone gang van de huishouding zijn besteed. In dit oordeel ligt besloten dat verweerders op grond daarvan redelijkerwijs hebben mogen aannemen dat de leningen in 2002 en 2005 zijn aangegaan ten behoeve van de gewone gang van de huishouding. Dit oordeel geeft geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting, zodat de hierop gerichte klachten falen.

Onderdeel 2 richt zich tegen het oordeel dat, nu de wet niet anders bepaalt, de algemene verjaringstermijn van artikel 3:306 BW van toepassing is op de vorderingsrechten jegens eiser 2. Dit oordeel is onjuist omdat de wet wel anders bepaalt, namelijk in artikel 3:307 lid 1 BW, dat ook van toepassing is indien iemand hoofdelijk aansprakelijk is voor een verbintenis uit overeenkomst zoals in die bepaling genoemd, aldus het onderdeel.

Indien de wet niet anders bepaalt, verjaart een rechtsovereenkomst door verloop van twintig jaren (art. 3:306 BW). Artikel 3:307 lid 1 BW bepaalt dat een rechtsovereenkomst tot nakoming van een verbintenis uit overeenkomst tot een geven of doen verjaart door verloop van vijf jaren na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de vordering opeisbaar is geworden. Artikel 3:306 en 3:307 BW staan in titel 11 van Boek 3 BW. Artikel 3:326 BW bepaalt dat de bepalingen van deze titel buiten het vermogensrecht overeenkomstige toepassing vinden, voor zover de aard van de betrokken rechtsverhouding zich daartegen niet verzet. Uit de totstandkomingsgeschiedenis van onder meer deze schakelbepaling volgt dat de wetgever het huwelijksvermogensrecht niet rekent tot het vermogensrecht waarop de bepalingen van titel 11 van Boek 3 BW zonder meer van toepassing zijn. De vraag die het onderdeel aan de orde stelt is dus in hoeverre artikel 3:307 lid 1 BW zich leent voor overeenkomstige toepassing op de rechtsovereenkomsten die verweerders jegens eiser 2 op grond van artikel 1:85 BW hebben. Artikel 1:85 BW berust op de gedachte dat het niet redelijk is schuldeisers met betrekking tot de meestal vrij beperkte schulden, aangegaan door een echtgenoot in de gewone gang van de huishouding, te belasten met verhaalsperikelen als de handelende echtgenoot onvoldoende bestuursmacht over goederen (geld) heeft om die schulden te voldoen, en voorts op de gedachte dat dergelijke rechtshandelingen gewoonlijk ook beide echtgenoten ten goede komen. Artikel 1:85 BW regelt de rechtsverhouding tussen echtgenoten en derden. De aard van deze rechtsverhouding verzet zich niet tegen overeenkomstige toepassing van de bepalingen van titel 11 van Boek 3 BW.

De verbintenissen tot terugbetaling van de leningen die eiser 1 in 2002 en 2005 ten behoeve van de gewone gang van de huishouding met verweerders is aangegaan, zijn verbintenissen uit overeenkomst tot een geven of doen en vallen dus onder het toepassingsbereik van artikel 3:307 lid 1 BW. Eiser 2 is op grond van artikel 1:85 BW naast eiser 1 voor het geheel aansprakelijk voor de door eiser 1 aangegane verbintenissen. Eisers zijn dus ingevolge artikel 6:6 lid 2 BW hoofdelijk verbonden. Uit hetgeen hiervoor is overwogen, volgt dat onderdeel 2 slaagt. Anders dan het hof heeft geoordeeld, is op de rechtsvorderingen van verweerders jegens eiser 2 de verjaringstermijn van artikel 3:307 lid 1 BW overeenkomstig van toepassing.

Onderdeel 6 richt zich tegen het oordeel dat eisers geen zelfstandig verweer hebben gevoerd tegen de vordering tot hoofdelijke veroordeling in de buitengerechtelijke kosten. Onderdeel 6.1 klaagt dat dit oordeel onbegrijpelijk is en de devolutieve werking van het hoger beroep miskent. Eisers hebben immers in eerste aanleg verweer gevoerd tegen deze vordering en in hoger beroep het hof met zoveel woorden verzocht om al hetgeen zij in eerste aanleg hebben aangevoerd integraal als herhaald en ingelast te beschouwen. Onderdeel 6.2 klaagt onder meer dat het hof heeft miskend dat buitengerechtelijke kosten niet reeds toewijsbaar zijn om de enkele reden dat geen zelfstandig verweer is gevoerd en dat het hof op grond van artikel 24 Rv inhoudelijk te beoordelen had of deze eis toewijsbaar is.

Deze klachten slagen. Het oordeel van het hof berust uitsluitend op de grond dat zij geen zelfstandig verweer hebben gevoerd tegen deze vordering. Echter, eisers hebben in eerste aanleg betwist dat door verweerders buitengerechtelijke kosten zijn gemaakt en hebben dit verweer in hoger beroep niet prijsgegeven. De devolutieve werking van het hoger beroep bracht mee dat het hof dit verweer moest betrekken bij beoordeling van de vordering tot hoofdelijke veroordeling van eisers in de buitengerechtelijke kosten. Dat heeft het hof evenwel niet (kenbaar) gedaan. Bovendien moest het hof ambtshalve nagaan of de aan de vordering tot vergoeding van de buitengerechtelijke kosten ten grondslag gelegde feiten het gevorderde kunnen dragen.

De overige klachten van het middel kunnen niet tot cassatie leiden. De Hoge Raad motiveert dit oordeel niet met een beroep op artikel 81 lid 1 RO.

## **Conclusie**

De Hoge Raad:

vernietigt het arrest van het hof;  
verwijst het geding naar een ander hof ter verdere behandeling en beslissing.



**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 05-07-2024

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2024:1027

**Zaaknummer:** 23/00894

**Wetsartikelen:**